

DATOS IDENTIFICATIVOS

Lingua e literatura: Español

Materia	Lingua e literatura: Español			
Código	O05G120V01603			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Lingua española			
Coordinador/a	Fernández Bello, Pedro			
Profesorado	Fernández Bello, Pedro			
Correo-e	pfervelho@uvigo.es			
Web				

Descrición xeral	A Lei Orgánica 8/2013 para a mellora da calidade educativa (LOMCE), no seu apartado sete, establece unha nova redacción para os fins da Educación Primaria na que as "destrezas básicas" lingüístico-comunicativas encabezan a enumeración: "A finalidade da Educación Primaria é facilitar aos alumnos e alumnas as aprendizaxes da expresión e comprensión oral, a lectura, a escritura, o cálculo, a adquisición das nocións básicas da cultura, e o hábito de convivencia así como". No apartado Doce 3. institúe unha avaliación individualizada a todos os alumnos e alumnas ao finalizar o terceiro curso de Educación Primaria na que se comprobará "o grao de adquisición da competencia en comunicación lingüística e da competencia matemática". Así mesmo, o apartado Trece 1. fixa unha segunda avaliación ao finalizar o sexto curso, "na que se comprobará o grao de competencia en comunicación lingüística, da competencia matemática e das competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, así como o logro dos obxectivos da etapa". En consecuencia, o novo contexto normativo adscribe á linguaxe un papel de primacía pola transcendencia das súas dimensións transversais, xa que a lingua é un elemento constitutivo das competencias de reflexión avanzadas e un prerequisite para unha aprendizaxe dos contidos das diferentes disciplinas. Dalgunha maneira, no ANEXO I do RD 126/2014 polo que se establece o currículo básico da Educación Primaria, esta posición queda referendada no deseño do programa, de Lingua Castelá e Literatura, que, no seu primeiro parágrafo, declara que "a estruturación do pensamento do ser humano realízase a través da linguaxe, por iso é polo que esa necesidade de comprender e de expresarse sexa o mellor e o máis eficaz instrumento de aprendizaxe". En resumo, os discentes deberán adquirir sobre todo aquelas destrezas básicas que, como futuros profesionais, perfeccionarán nas clases para conseguir os obxectivos inherentes ao ensino-aprendizaxe desta materia: competencia en comunicación oral, lectura e escritura, é dicir, progreso constante na análise-interpretación e produción de textos orais e escritos. Esta especial relevancia do papel da linguaxe non prexulga o modelo teórico subxacente da concepción da lingua, xa que o modelo teórico que parece inspirar decisivamente o Real Decreto 126/2014, de educación primaria, non se despega de tópicos propios de modelos cognitivos de inspiración psicoxenética ou computacionalista, de escaso predicamento no actual deseño de currículos de excelencia. Así, non concreta o tempo diario de lectura no artigo 9.2. (coa previsible irrelevancia desta dimensión imprescindible das competencias básicas nos desenvolvementos curriculares autonómicos) e, en última instancia, devalúa perigosamente as competencias culturais ao non garantir a obrigatoriedade da educación artística (decisións insólitas nun modelo cognitivista de última xeración). En fronte, relativamente, sitúanse programas curriculares que non só converten as destrezas básicas da linguaxe no macroeixo transversal, como os currículos franceses ou noruegueses, senón que fan da "aproximación cultural" o norte da formación de docentes, como sucede no Quebec. Nos programas con primacía dos enfoques socioculturais atoparemos máis facilmente experiencias pedagóxicas características, como a pedagogía do texto ou a lectura dialogada. Guiáranos un modelo de ensino-aprendizaxe da lingua e literatura decisivamente integrador, que, ademais dun enfoque comunicativo-textual coa énfase no desenvolvemento das "destrezas básicas" e das outras dimensións transversais (xéneros de texto, tipos de discurso, funcións discursivas), quere pór o acento, con todo, nunha visión "cultural" do currículo e da lingua porque entendemos que o docente, no desempeño das súas funcións ha de actuar como profesional herdeiro, crítico e intérprete de obxectos, de saberes ou de cultura nas súas dimensións identitaria e universal. Ademais, a lingua materna (e/ou a lingua de ensino) non é só unha lingua de comunicación, senón que é un legado que nos actualiza. Aprendémola obviamente para comunicar, aínda que a aprendemos sobre todo para poder relatarnos a nós mesmos e alcanzar, cando non a creación literaria, polo menos esta forma da liberdade que é o pensamento. En calquera caso, a bildung (que poderíamos interpretar como formación integral), no dominio do ensino literario, defínese principalmente, nos documentos do Consello de Europa, polas posibilidades de implicación e participación dos discentes na vida cultural e artística. Nos últimos anos, a socialización por medio da literatura demostrou que esta favorece moito as competencias xerais de lectura e, dun modo decisivo, a motivación para ler. Por iso, a formación literaria non só implica coñecementos teórico-prácticos da tradición literaria, dos xéneros literarios e dos aspectos formais senón tamén iniciación dos estudantes na lectura da literatura para poder gozar dela e desenvolver os hábitos de lectura en xeral. Para contextualizar e posibilitar o logro destes obxectivos artículase un tema introductorio sobre a concepción e o papel da linguaxe nos programas de excelencia educativa, con especial atención ao novo currículo básico de Educación Primaria
------------------	---

Competencias de titulación

Código

A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuír á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
A7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas entre os estudantes
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita
B7	Resolución de problemas
B9	Traballo en equipo
B10	Traballo nun contexto internacional
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B19	Coñecemento doutras culturas e costumes
B20	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
1. Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativa e cooperativa, e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	A10	B9 B17 B20
2. Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación	A1 A12	B3
3. Comprender, respectar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa, e contribuír á planificación e xestión críticas de tal diversidade.	A3 A5	B7 B10 B12 B19
4. Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar, con especial atención ao impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas, e á multiculturalidade e interculturalidade.	A3 A7 A8	B1 B7 B13
5. Asumir a comunicación lingüística como ferramenta básica de regulación da conduta, e motor da resolución pacífica de conflitos na comunidade escolar.	A5 A7	B7 B11 B14
6. Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación na aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.	A4 A5	B2 B3 B7 B11
7. Mellorar as 'destrezas básicas' de comunicación oral, lectura e escritura, en canto compoñentes esenciais, á beira do cálculo, das competencias clave e ferramentas necesarias para reforzar a educación e o rendemento do profesorado.	A3	B1 B3 B13
8. Comprender o paso da oralidade á escritura e coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua.	A4	B3 B11 B12 B16
9. Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer un uso flexible e adecuado do devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	A3	B3 B11 B12 B16
10. Ser capaz de comprender unha ampla variedade de textos extensos, así como de recoñecer neles sentidos implícitos e facer valoracións críticas.	A3 A8 A9	B1 B3 B7 B13 B15 B17
11. Poder producir desde os español textos claros, ben estruturados e detallados sobre temas de certa complexidade, mostrando un uso correcto dos mecanismos de organización, articulación e cohesión do texto.	A10	B3 B11 B15 B17 B18 B20

12. Adquirir formación literaria, con especial atención ao uso da literatura na educación primaria.	A1 A8 A10	B3 B10 B11 B12 B14 B17 B19
13. Coñecer [e avaliar] o currículo escolar das linguas e a literatura.	A1 A8 A10	B1 B16 B17 B20

Contidos

Tema

1. Concepción e papel da linguaxe nos textos normativos en programas de excelencia educativa, con especial atención ao novo currículo de Educación Primaria	1.1. Repaso e discusión dos trazos definitorios e característicos da linguaxe e das linguas desde as teses máis relevantes das ciencias que actualmente se ocupan da linguaxe. 1.2. Da competencia lingüística á competencia comunicativo-textual. 1.3. Bases teóricas e pedagógicas do novo contexto normativo español. 1.4. Traballo 'práctico' (preferentemente en grupo reducido de 3-5 discentes) de análise comparativa entre a concepción e o papel da linguaxe nos textos normativos españois, en especial os referidos á educación primaria, e os principios e pautas promovidos polas institucións da Unión Europea e do Consello de Europa (principalmente desde a Language Policy Division/Division de Politiques Linguistiques).
2. Literatura, cultura, tradición, innovación.	2.1. Da paideia á literarische Bildung: a competencia 'lectora' de textos literarios como fonte de "desenvolvemento integral e harmónico dos aspectos intelectuais, afectivos e sociais da persoa". 2.2. Literatura, oralidade e escritura. Literatura, pensamento narrativo e destrezas básicas na educación primaria. 2.3. As cuestións do canon no ensino obrigatorio 2.4. Exercicio de profundización/resolución de problemas: análise crítica da concepción e o papel da literatura no currículo de educación primaria desde as propostas das institucións europeas.
3. Interpretación e construción de textos desde o español, sobre todo de textos do ámbito académico, dos medios de comunicación social e da produción literaria.	3.1. O texto como unidade básica da lingüística. As tipoloxías textuais. Caracterización e tipoloxía básica dos textos literarios, dos textos académicos e dos textos xornalísticos 3.2. As formas xerais da comunicación en clase. Xéneros de discurso, tipos de texto e 'funcións discursivas' 3.3. A exposición e a argumentación na retórica clásica e nos textos académicos e xornalísticos actuais. Prácticas de análises e comentario 3.4. Os xéneros xornalísticos. Xéneros informativos. Xéneros interpretativos. Xéneros de opinión. Algúns tipos básicos: a noticia, a reportaxe en profundidade, o editorial. A linguaxe xornalística. Prácticas de análises e comentario. 3.5. Os textos narrativos. Narración e identidade. Psicoloxía cultural e pensamento narrativo. Narración literaria e creación de mundos posibles. Algúns conceptos e termos básicos da narratoloxía actual 3.6. Análise dalgúns contos e propostas de traballos 'persoais', preferentemente en grupos reducidos de 3-5 discentes
4. Unidade e variedade do español: estándar, sociolectos e rexistros.	4.1. A arquitectura da lingua: dialectos, niveis e estilos. O correcto como norma idiomática de cada modo de falar. O español común e o español estándar. Novos enfoques na lingüística variacional. 4.2. A variación social da Lingua Española. Prácticas de análises e comentario 4.3. Os rexistros ou niveis de fala. O denominado argot común. Prácticas de análises e comentario.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	3	0	3
Traballos tutelados	0	35	35
Sesión maxistral	24	12	36
Resolución de problemas e/ou exercicios	22	22	44
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	14	16

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Titoría en grupo	Planificación dos traballos tutelados con indicación do guión, formato, recursos, etc.
Traballos tutelados	Planificación, elaboración e revisión de traballos realizados preferentemente en grupos reducidos de 3-5 discentes co obxectivo de asimilar dun modo práctico-teórico algunhas cuestións fundamentais do programa e de mellorar algunhas competencias transversais relacionadas coa elaboración-presentación de textos.
Sesión maxistral	Introdución expositivo-participativa ás cuestións globais teórico-prácticas. En cada sesión haberá para os discentes unha quenda de intervencións (opinións, preguntas, réplicas...) durante polo menos quince minutos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Preparación, realización, revisión (e eventual entrega e/ou presentación) dalgúns exercicios de [aplicación/profundización], de [resolución de problemas] ou, no seu caso, de [prácticas de análises e comentario]. Así mesmo esta actividade guiada polo profesor dedicarase a orientar a interpretación adecuada dos textos comentados entregados polo profesor, resolver dúbidas sobre os textos propostos para a análise, corrixir propostas, etc.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Titoría en grupo	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de titorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de titoría especializada no aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de titorías de despacho para resolver calquera dúbida.
Traballos tutelados	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de titorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de titoría especializada no aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de titorías de despacho para resolver calquera dúbida.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Os discentes disporán de atención personalizada, tanto en horario de titorías de despacho como nas horas de traballo en grupos reducidos. Para a realización e entrega dos traballos indicados no programa é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de titoría especializada no aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría individual/grupal e presencial. En calquera caso, todas as actividades guiadas polo profesor en horario de clase poderán ser complementadas polos discentes no horario de titorías de despacho para resolver calquera dúbida.

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Participación na planificación, elaboración e revisión dos traballos 'prácticos' e 'persoais' indicados nos contidos da materia	25
Sesión maxistral	Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de prácticas de análises e comentario	10
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Avaliación das competencias adquiridas mediante respostas a cuestións teórico-prácticas dotadas de relevancia no programa	35
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos coñecementos teóricos	20

Outros comentarios sobre a Avaliación

O primeiro día de clase entregarase a última concreción do "contrato de aprendizaxe" que establece a ficha e a guía docente mediante un cronograma no que figurarán as semanas dedicadas a cada tema, as actividades a realizar e os días das probas teóricas e prácticas coas respectivas puntuacións. O devandito cronograma quedará colgado publicamente na "cortiza" do

despacho.

Así mesmo facilitaranse algúns materiais básicos e esquemas ou guías de orientación elaborados polo profesor que faciliten a comprensión e o dominio das cuestións teóricas; tamén disporán os discentes de exercicios de aplicación resoltos e de traballos de comentario de textos para que todos os alumnos matriculados na materia teñan modelos iniciais de referencia na solución das cuestións práctico-teóricas.

Os traballos prácticos serán elaborados en grupos reducidos (de 3-5); os traballos "persoais" tamén se realizarán preferentemente en grupos reducidos. A extensión será de 3-6 carillas de folio (nunca poderán exceder as nove carillas). Para a realización e entrega de ambos os traballos é condición necesaria a asistencia ás sesións de planificación nas horas de tutoría especializada no aula os días sinalados no cronograma e a discusión-revisión do borrador en tutoría especializada individual e presencial. Admitiranse traballos e prácticas entregados como máximo unha semana despois do día sinalado, e cunha penalización de 0.25 puntos.

Ao finalizar o estudo de cada un dos catro temas poderase realizar unha proba parcial (liberatoria) con cuestións teóricas e/ou prácticas. Para presentarse á terceira proba parcial é necesario realizar algunha das dous anteriores. A cuarta proba parcial realizarase o día sinalado para o exame "final". Ese día, todos os discentes que seguiron o sistema de avaliación continua poderán repetir unha das tres anteriores (aquela que mellor lle acomode para mellorar a cualificación). Os traballos son só actividades da avaliación "continua".

As alumnas e os alumnos que non poidan participar habitualmente nas sesións de teoría ou nas das clases práctico-teóricas deberán negociar co profesor actividades alternativas para conseguir a puntuación adscrita a devandita participación.

Por outra banda, todos os discentes matriculados nesta materia poderán elixir como alternativa de avaliación un exame final global con cuestións teóricas (catro puntos) e prácticas (seis puntos). Nese caso disporán dun mínimo de catro horas. De non ter superada a materia, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Data do exame: Consultar na web da facultade (<http://webs.uvigo.es/educacion-ou/>) no menú "Datos exames".

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFÍA

Beacco, Jean-Claude et al (2010). *Language and school subjects - Linguistic dimensions of knowledge building in school curricula*. Strasbourg: Council of Europe-Language Policy Division (www.coe.int/lang/eng). [También relevante para el tema 3].

Beacco, Jean-Claude et al (2009). *Language as Subject*. Strasbourg: Council of Europe-Language Policy Division (www.coe.int/lang/eng).

(2009). Reading. Strasbourg: Council of Europe-Language Policy Division (www.coe.int/lang/eng).

.Beacco, Jean-Claude et al.*Bosque Muñoz, I. (2008). *De la competencia gramatical a la competencia comunicativa*. Madrid; Real Academia Española.

Cerrillo Torremocha, Pedro César & Juan Senís (2005: [Nuevos tiempos, ¿nuevos lectores?]. *OCNOS*, nº 1, pp. 19-33. [También relevante para el tema 2]

Coseriu, E. (1999): [Diez tesis a propósito de la esencia del lenguaje y del significado], en *Literatura y lingüística*, nº 17, pp. 317-331.

(2010).The Aims of Language Teaching and Learning. : Council of Europe-Gobierno de Québec, Ministère de l'Éducation (2004): Formación de docentes. Orientaciones. Competencias profesionales. Québec: Bibliothèque nationale du Québec. (Ver especialmente pp. 33-44 y 61-74).
[www.mels.gouv.qc.ca/...titul.../FormEns_OrienCompProf_esp.pdf]

Habermas, J. (2001 [1984]): *Teoría de la acción comunicativa: complementos y estudios previos*. Madrid: Cátedra.

Montolío E. (coord.) (2000): *Manual práctico de escritura académica* (3 vols.). Barcelona: Ariel.

Especialmente relacionada co tema 2:

Colombres, Adolfo (1998) [Oralidad y literatura oral]. *Revista Oralidad*, Nº 9, 15-21. [**Colomer, Teresa** (2001): [La

enseñanza de la literatura como construcción de sentido. *Lectura y Vida*, año 22, 4, 1-19.
[http://www.oei.es/fomentolectura/ensenanza_literatura_construccion_sentido_colomer.pdf].

Fleming, Mike **Mendoza Fillola, Antonio** (2008): Función de la literatura infantil y juvenil en la formación de la competencia literaria. Edición digital: Alicante: *Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes*.

(ed.) (2007): *Texte, littérature et «Bildung»*. Strasbourg: Conseil de l'Europe-Division de Politiques Linguistiques [www.coe.int/lang/fr -o la correspondiente versión inglesa-].

(2011). *Literature: An approach with reference points - Items for a description of linguistic competence in the language of schooling necessary for teaching/learning literature (end of compulsory education)* (www.coe.int/lang/eng).

. (1999): *Lingüística de los textos narrativos*. (1999): [Types, modes et genres: entre langue et discours]. *Langage et société*, nº 87, 5-24. [Bruner, J. (2003 [2001]). *La fábrica de historias. Derecho, literatura, vida*. Buenos Aires: Fondo de Cultura Económica.

Casasús, J. M. & Núñez Ladevéze, L. (1991): *Estilo y géneros periodísticos*. Barcelona: Ariel.

Hébert, Louis (2012) «Dictionnaire de sémiotique générale», [En ligne], *Texto !* URL : <http://www.revue-texto.net/index.php?id=2957>.

Loureda Lamas, O. (2003): *Introducción a la tipología textual*. Madrid: Arco / Libros

Rastier, F. (2005): *Semántica interpretativa*. México: Siglo XXI Editores.

***Villanueva, D.** (2006): *El comentario del texto narrativo*. Madrid: Marenostrum.

Bosque, Ignacio et al. (1998, 2000): *Lengua castellana y literatura* (I y II). Madrid: Akal.

Castellano Alemán, Ángela (2008): [EL registro coloquial en la enseñanza de la lengua materna]. *El Guiniguada*, 17. [http://www.webs.ulpgc.es/canatlantico/pdf/8/10/registro_materna.pdf].

López Serena, Araceli (2007): [La importancia de la cadena variacional en la superación de la concepción de la modalidad coloquial como registro heterogéneo]. *Revista Española de Lingüística (RSEL)*, 37, 371-398.

Payrató, Lluís (1992): [Pragmática y lenguaje cotidiano. Apuntes sobre el catalán coloquial]. *Revista de Filología Románica*, 9, 143-153.

Especialmente relacionada co tema 1:

Breen, Michael P. (1990): [Paradigmas actuales en el diseño de programas de lenguas]. *Comunicación, Lenguaje y Educación*, 7-8, 7-32. [http://cvc.cervantes.es/ensenanza/biblioteca_ele/antologia_didactica/enfoque01/breen01.htm].

Cerrillo Torremocha, Pedro César & Cristina Cañamares Torrijos (2008): [Recursos y metodología para el fomento de la lectura. El CEPLI]. *CEE Participación Educativa*, 8, pp. 76-92.

Cristal, David (2005): *La revolución del lenguaje*. Madrid: Alianza Editorial.

Gadamer, H.-G. (2002 [1986]): *Verdad y Método II*. Salamanca: Ediciones Sígueme.

<https://www.gencat.cat/eadop/imatges/4915/07176074.pdf> **Generalitat de Catalunya-Departament de l'Ensenyament-** DOGC núm. 5216-16/09/2008, versión PDF: Decret 181/2008-Currículum del segon cicle de l'educació infantil [Ver especialmente ANNEX, pp. 68263-68267]. <http://www.gencat.cat/eadop/imatges/5216/08247053.pdf> **Generalitat de Catalunya-Departament d'Educació-Currículum i organització.**

[<http://phobos.xtec.cat/edubib/intranet/index.php?module=Pages&func=display&pageid=5>]

Giddens, A. et al. (2001): *Habermas y la modernidad*. Madrid: Cátedra.

Ministère de l'Éducation-Direction de l'Enseignement Primaire-Bulletin Officiel hors-série nº5 du 12 avril 2007: *Programmes de l'École Primaire*. [[ftp://trf.education.gouv.fr/pub/edutel/bo/2007/hs5/hs5.pdf](http://trf.education.gouv.fr/pub/edutel/bo/2007/hs5/hs5.pdf)]

Especialmente relacionada co tema 2: **Lloréns García, Ramón F. & Pedro César Cerrillo Torremocha** (2008): [Literatura popular de tradición infantil]. Edición digital: Alicante: *Biblioteca Virtual Miguel de Cervantes*.

Barthes, R. et al. (1970): *Análisis estructural del relato*. Buenos Aires: Editorial Tiempo Contemporáneo.

Courtés, Joseph (1997 [1991]): *Análisis semiótico del discurso*. Madrid: Gredos.

Análisi. Quaderns de comunicació i cultura, **Duteil-Mouguel, Carine** (2009): *La sémantique textuelle. Méthodologie et*

exemples d'analyse. ENSIL, Université de Limoges: Laboratoire de CeReS [También se puede descargar en el portal <http://www.revue-texto.net>].

la Sémantique interpretative.[<http://www.revue-texto.net/Reperes/Themes/Duteil/Duteil Intro.html>]

Hébert, Louis (2006): «La sémantique interpretative», dans Louis Hébert (dir.), *Signo* [en ligne], Rimouski (Québec). [<http://www.signosemio.com>].

Reis, C. & A.C. Lopes (1995): *Diccionario de narratología*. Salamanca: Ediciones del Colegio de España.

Spang, K. (1993): *Géneros literarios*. Madrid: Síntesis.

Briz, A. (2007): "Lo coloquial y lo formal. El eje de la variación lingüística".

[ifc.dpc.es/recursos/publicaciones/29/95/11briz.pdf]

la Enseñanza del Español a Lusohablantes: registros de la lengua y lenguajes específicos. Brasilia: Embajada de España en Brasil-Consejería de Educación y Ciencia, Ministerio de Educación, Cultura y Deporte de España.

[http://www.profdomingos.com.br/actas_2001.pdf].

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Didáctica da lingua e literatura: Español/O05G120V01506

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Lingua e literatura: Galego/O05G120V01602

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Lingua española/O05G120V01303

Outros comentarios

Os discentes deberán coñecer e saber aplicar os conceptos de gramática, de introdución á análise de textos e de literatura que forman parte do currículo de secundaria. Así mesmo suponse que teñen interiorizadas as normas de ortografía e puntuación do español e que non incurren en transgresións das normas gramaticais ou léxicas do estándar. En calquera caso, indicaránselles e/ou entregarán algúns materiais para emendar posibles carencias. Así mesmo, as alumnas e alumnos poderán utilizar as horas de tutoría presencial para resolver os problemas que poida suscitarlles devandito repaso.